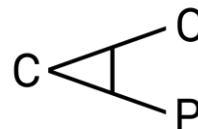

**Georganiseerd overleg sector Defensie
Werkgroep Postactieven**

CAOP

Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
KVK-nummer 41158878

Inlichtingen: V. Swens
Telefoon: 070 – 376 57 57
E-mail: v.swens@caop.nl
Datum: 6 december 2022
Bijlage(n): 1
Ons kenmerk PA/22.0810
Zaaknummer: G.1.02

**Verslag van de vergadering van de Werkgroep Postactieven (WG PA) op 8 november 2022 van
13.10-16.05 uur in de Sophiezaal van het Centrum Arbeidsverhoudingen (CAOP) in Den Haag + via MS Teams**

Aanwezig:

Van de zijde van Defensie: S. Pijpstra (voorzitter), M. Suwout, L. De Haan, M. Grondhuis, F. van de Hoef,
M. van den Heuvel, E. Helmich

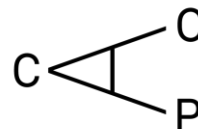
Van de zijde van de centrales: J. van Hulsen (AC), R. Schilperoort, (ACOP), S. Hop (CCOOP), T. van Leeuwen
MST, M. Weusthuis (CMHF)

Van de zijde van ABP: M. Braun, P. Gelissen (ap 6 en ap 7)

Van de zijde van het secretariaat: V. Swens (CAOP)

Agenda (PA/22.0661)

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda
2. Verslag en actiepuntenlijst werkgroep PA 13 september 2022 (PA/22.0664 + 1 bijlage)
3. Nieuw Pensioencontract (PA/22.0386 + 4 bijlagen, PA/22.0665 + 2 bijlagen, PA/22.0666 + 2 bijlagen)
4. Aanbestedingsproces ANW (PA/22.0663 + 3 bijlagen)
5. Update Pensioen Perspectief Compensatie
6. Wijzigingsvoorstellen pensioenreglementswijzigingen militairen 1 januari 2023 (PA/22.0662 + 1 bijlage)
7. Evaluatie bezwaaroptie waardeoverdracht kleine pensioenen voor reservisten (PA/21.0019 + 1 bijlage,
PA/22.0242 + 1 bijlage, PA/22.0288)
8. Premieprognose 2023 (PA/22.0243 + 2 bijlagen)
9. Eindloonbevorderingen met terugwerkende kracht (PA/21.0072)
10. Rondvraag
11. Sluiting

Agendapunt 1: Opening, mededelingen en vaststellen agenda.

De voorzitter opent de vergadering om 13.10 uur en heet de aanwezigen welkom.

Mededelingen

- De voorzitter voegt het stuk PA/22.0689 + 2 bijlagen toe ter behandeling van agendapunt 6. Het betreft de laatste wijzigingen van het pensioenreglement. Volgens spreekster is aangekondigd dat bij het versturen van de agenda de oude stukken waren gevoegd en de nieuwe, na de wijzigingen door de Pensioenkamer, zouden worden nagestuurd.
- De heer Schilperoort verzoekt de brief PA/22.0247 die namens de ACOP op 25-04-2022 is verstuurd toe te voegen aan agendapunt 7. De voorzitter reageert dat dit stuk waarschijnlijk eerder niet is toegevoegd omdat het agendapunt specifiek over reservisten gaat. De heer Hop wil in navolging van deze toevoeging door de heer Schilperoort tevens de brief PA/21.0272 namens de CCOOP toevoegen. De heer Van Leeuwen heeft het punt op de agenda laten zetten, omdat de CMHF het specifiek over de reservisten wilde hebben. Spreker ziet er echter geen probleem in om de discussie zo nodig breder te trekken.

Vaststellen agenda

De agenda wordt met inachtneming van bovenstaande opmerkingen vastgesteld.

Agendapunt 2: Verslag en actiepuntenlijst werkgroep PA 13 september 2022 (PA/22.0664 + 1 bijlage)

Opmerkingen n.a.v. verslag 13-09-2022

De heer Weusthuis n.a.v. p. 9, 3^e alinea, 4^e regel:

Waar spreker volgens het verslag 'WIA' noemt, heeft hij 'MIP' bedoeld. Dit wordt aangepast.

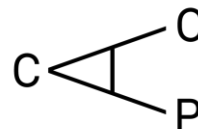
De heer Van Hulsen n.a.v. p. 9 e.v.: Spreker mist het gedeelte waarin de heer Hop na de schorsing in eerste instantie instemde met MIP-indexatie en vervolgens, bij de behandeling van alweer het volgende agendapunt, plots op deze instemming terugkwam. Hij vindt dit een essentieel onderdeel van het verloop van deze vergadering, dat om die reden in het verslag moet worden opgenomen. Nu lijkt het er in het verslag op dat de heer Hop na de schorsing niet instemde, maar dat deed hij juist wél. De heer Schilperoort kan zich hierbij aansluiten. Hij is zelf niet bij deze vergadering aanwezig geweest maar heeft van zijn vervanger vernomen dat het verslag inderdaad niet strookt met wat er in de realiteit gebeurde. De voorzitter verzoekt de secretaris om het bedoelde gedeelte in het verslag aan te vullen en het verslag daarna opnieuw aan te bieden.

Het verslag wordt gezien bovenstaande niet vastgesteld.

Actiepuntenlijst bij het verslag van de vergadering van 17-11-2020

Mevrouw De Haan licht de status van de punten op de actiepuntenlijst toe.

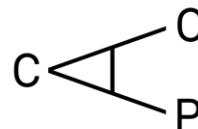
1. *Themadag Veteranen*
AFVOEREN - De Themadag Veteranen staat op 22-12-2022 in de jaarplanning, dus kan het punt worden afgedaan. De heer Van Leeuwen wijst erop dat de locatie die initieel was opgenomen niet juist is aangezien de Themadag niet bij het CAOP maar in het Veteraneninstituut plaatsvindt.
2. *Regeling reüniefaciliteiten veteranen, oorlogs- en diensslachtoffers en postactieven 2017*
AANHOUDEN - Dit onderwerp wordt voor de Themadag Veteranen geagendeerd.
3. *Wachttijden LZV, BMB en SMO*
AANHOUDEN - Dit onderwerp wordt voor de Themadag Veteranen geagendeerd.
4. *Evaluatie PTSS-protocol (opvolging adviezen begeleidingscommissie)*
AANHOUDEN - Het plan van aanpak is gedeeld (PA/22.0537), de TS staat gepland op 01-12-2022 en het punt wordt geagendeerd voor de WG PA van 20-12-2022.

5. *WW/BWW, bredere aanpak van VWNW-beleid*
- Reparatie 3e WW-jaar*
AANHOUDEN – Moet geagendeerd worden.
 - Rapportage gevolgen wijziging WW*
AANHOUDEN – Moet geagendeerd worden.
 - Voorstel aanpassingen Besluit BWW Defensie*
AANHOUDEN – Moet geagendeerd worden.
 - Burgers via SBK in de BWW/2 maanden wachttijd/Betaalmomenten BWW-uitkeringen*
AANHOUDEN – Moet geagendeerd worden.
6. *Pensioenreglement militairen*
- Reglement 2019*
AFVOEREN – Reeds afgedaan.
 - Hoofdstuk 17 per 31-12-2018*
AANHOUDEN – Gerelateerd aan par. 7.6 en geagendeerd voor de WG PA van 20-12-2022, zoals besproken in het SOD van 18-10-2022.
 - Reglement 2020*
AANHOUDEN - Gerelateerd aan par. 7.6 en geagendeerd voor de WG PA van 20-12-2022 zoals besproken in het SOD van 18-10-2022.
7. *Toelichting nacalculatie backservice 2018*
AANHOUDEN – Dit punt moet geagendeerd worden zodat de CCOOP vragen kan stellen. De voorzitter vraagt of deze reeds gesteld zijn, maar de heer Hop herhaalt de opmerking uit de vorige vergadering dat de CCOOP de vragen niet op voorhand zal delen.
8. *Onderzoeksvoorstel evaluatie Regeling Volledige Schadevergoeding (RVS)*
AANHOUDEN – Het actiepunt zelf is afgedaan: Defensie heeft een nieuw stuk aangeboden (PA/22.0220), het punt moet geagendeerd worden.
9. *Update pensioenperspectief compensatie*
AANHOUDEN – Het punt staat vandaag op de agenda. De heer Van Leeuwen ziet in het tweede gedeelte van het actiepunt staan dat de 'centrales verzoeken om een rekentool'. Dit betreft echter geen verzoek maar een nadrukkelijke afspraak die partijen hebben gemaakt. Spreker verzoekt daarom er een apart actiepunt van te maken. De voorzitter informeert waar de bedoelde afspraak eigenlijk gemaakt is, waarop de heer Van Leeuwen reageert dat dit tijdens de sessies over de pensioencompensatie geweest is. Gevraagd door de voorzitter geeft de heer Van Leeuwen aan dat het de rekentool met betrekking tot de definitieve maatregel betreft en het dus niet om de vooruitbetaling gaat.
10. *Ziektekosten Buitenland/MIP*
AANHOUDEN - Het punt heeft de hoogste prioriteit aan de zijde van Defensie, aldus mevrouw De Haan.
11. *Pensioen perspectief compensatie i.r.t. terugwerkende kracht mutaties*
AFVOEREN – Dit punt staat vandaag ter bespreking op de agenda.
12. *NPC – contouren nieuwe regeling*
AFVOEREN – Dit punt staat vandaag ter bespreking op de agenda.
13. *Tegemoetkoming Ziektekosten MIP i.r.t. EU-richtlijn*
AANHOUDEN – Er loopt overleg met APG. Mevrouw De Haan leest voor: “Een vermelding op de uitkeringsspecificatie voor mensen in het buitenland met een MIP is de enige afbakening die men kan maken terwijl de doelgroep bestaat uit degenen in het buitenland die alleen een MIP hebben.” Defensie zorgt samen met BRD voor een alternatieve oplossing. Er moet nog een definitieve conclusie getrokken

pm

Georganiseerd overleg sector Defensie Werkgroep Postactieven

worden over hoe er inzicht in de doelgroep verkregen kan worden. De voorzitter vult aan dat zodra de doelgroep in kaart is gebracht, de toegezegde maatwerkoplossing zal worden geboden. Volgens mevrouw De Haan is BRD niet in staat om degenen uit te filteren die alléén een MIP hebben en geen andere uitkeringen en vergoedingen ontvangen.

Voorraadagenda

Een aantal van de punten op de voorraadagenda wordt geadresseerd tijdens de Themadag Veteranen.

Openstaande brieven

Desgevraagd door de voorzitter geeft mevrouw De Haan aan dat hieraan wordt gewerkt.

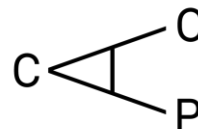
Agendapunt 3: Nieuw Pensioencontract (PA/22.0386 + 4 bijlagen, PA/22.0665 + 2 bijlagen, PA/22.0666 + 2 bijlagen)

De voorzitter geeft aan dat Defensie een aantal documenten heeft gedeeld met daarin een aantal analyses die partijen in eerdere sessies al hebben gemaakt. Afsproken is dat daarna de inhoudelijke discussie over de contouren van de nieuwe regeling wordt gestart. Spreekster informeert of de aangeleverde informatie voor de centrales voldoende basis vormt om over te kunnen gaan tot de inhoudelijke discussie over de contouren van de nieuwe regeling.

De heer Schilperoort mist één punt en dat is dat partijen te horen hebben gekregen dat door het kabinet over de begrotingsgedekte pensioenen in november een besluit zal worden genomen. Spreekster vindt dit essentieel om überhaupt te kunnen bepalen of het zin heeft om naar de contouren van de nieuwe regeling te gaan kijken. Naar hij heeft begrepen is het zo dat, indien het geld er bijvoorbeeld niet komt, partijen niet in staat zijn om de middelen beschikbaar te krijgen om in te varen. Dit zou zelfs bijna onmogelijk zijn. Dus voordat partijen nu veel energie gaan steken in het uitvoeren van de nieuwe regeling wil spreekster het allereerst hierover hebben en scherp krijgen of het wel zin heeft om de discussie te gaan voeren. Het is de voorzitter bekend dat er nog een interdepartementale werkgroep bezig is met dit onderwerp. Ook zal bij Defensie nog op het allerhoogste niveau besluitvorming moeten plaatsvinden (DG). De heer Schilperoort wijst erop dat de voorzitter heeft gevraagd of de centrales nog wat nodig hebben alvorens zij de inhoudelijke discussie kunnen gaan voeren en herhaalt dat hetgeen hij zojuist noemde essentieel is om überhaupt te kunnen starten. Mevrouw Grondhuis geeft desgevraagd aan dat het de verwachting was dat de besluitvorming in november 2022 zal plaatsvinden. Haar inschatting is inmiddels echter dat dit niet haalbaar is gelet op het verloop van de parlementaire behandeling en met het oog op de voor de besluitvorming benodigde beschikbare capaciteit. Verder zit spreekster er hetzelfde in als de heer Schilperoort: het gaat om essentiële informatie die nodig is voor de inhoudelijke discussie. De voorzitter wijst erop dat het wel al bekend was dat er nog interne besluitvorming moet plaatsvinden waarop de heer Schilperoort aangeeft dat dat klopt maar dat dit alleen in technische sessies door Defensie is meegedeeld. Nu moet nog in de formele setting worden vastgelegd dat er sprake is van wat spreekster een 'showstopper' noemt.

pm De centrales hebben aangeboden om bij de technische voorbereiding op weg naar besluitvorming over het invaren mee te denken. De voorzitter zegt namens Defensie toe dit te zullen regelen, dit zal in een informele setting van een technische sessie gaan gebeuren. Het besluit tot invaren zal uiteindelijk aan de WG PA-tafel moeten plaatsvinden. Mevrouw Grondhuis attendeert erop dat dit wel op relatief korte termijn moet gebeuren aangezien het einde van 2022 al in zicht komt. De voorzitter is het daarmee eens en wijst erop dat de besluitvorming tegen die tijd wel in de ministerraad zou moeten plaatsvinden. De heer Weusthuis herinnert zich dat in de PK vanuit BZK zou zijn ingeschat dat de behandeling half november plaatsvindt waarop mevrouw Grondhuis zegt dat het inmiddels duidelijk is dat die datum niet meer zal worden gehaald.

De voorzitter informeert of met hetgeen nu is gewisseld voldoende aan de wensen van de centrales tegemoet is gekomen met het plannen van een informeel technisch overleg over het NPC. De heer Van Hulsen zegt mevrouw Grondhuis te hebben horen aangeven dat het gewenste overleg dan wel op korte termijn moet plaatsvinden. Er zullen daarom nu prioriteiten moeten worden gesteld. De voorzitter antwoordt dat er op korte termijn een sessie zal worden georganiseerd om de centrales bij te praten. De heer Hop informeert wat er nu specifiek dan op korte termijn zal worden geagendeerd. De voorzitter antwoordt dat het gaat om een informele sessie ter bespreking van het invaren

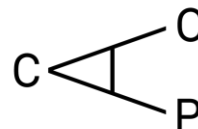

en de route daar naartoe. Het gaat daarbij niet om de formele besluitvorming maar over hetgeen Defensie allemaal doet in de aanloop naar die besluitvorming toe. Het gaat specifiek over de voorbereiding van de financiering van het invaren. De heer Hop wijst erop eerder al te hebben aangegeven dat de CCOOP het voorstel van Defensie om het onderwerp 7.6 uit te werken in het verlengde van de scenario's over het al dan niet invaren van het begrotingsgefinancierde pensioen onbestaanbaar vindt. De CCOOP wil juist dat de discussie rondom 7.6 eerst volledig is afgerond. De voorzitter beaamt dat de CCOOP dit punt al eerder heeft ingebracht en wijst erop dat toen tijdens Defensie is geantwoord dat het één niet op het ander hoeft te wachten. Er moet een besluit over worden genomen en dat het invaren belangrijk is klopt maar het is volgens Defensie beter om niet af te wachten. Het NPC is niet voor niets voor vandaag geagendeerd met daarbij gevoegd de analyses. Er is ook door de CCOOP hierover gesproken in het SOD en zijn er een aantal technische sessies ingepland. Bovendien staat de discussie over 7.6 ook al geagendeerd voor de WG PA van 20-12-2022.

De heer Schilperoort wijst erop dat er inmiddels een groot aantal documenten bijeen is gesprokkeld, zowel van de Pensioenkamer als intern. Ook is afgesproken dat partijen gaan praten over de contouren van de nieuwe regeling. Het gaat om erg gedetailleerde informatie en wat spreker nu nodig heeft is dat de contouren worden neergelegd in een samenvattend document op hoofdlijnen dat hooguit uit 2 tot 3 pagina's bestaat. Hierin zou kunnen worden neergelegd hoe de nieuwe regeling eruit komt te zien. Daarna kan hier dan per onderdeel op in worden gezoomd. Spreker vreest dat als nu vanuit de grote hoeveelheid voorhanden zijnde informatie het gesprek moet worden gevoerd partijen niet veel verder zullen komen. Het lijkt de voorzitter inderdaad goed om eerst de bouwstenen van de nieuwe regeling vast te stellen en dan te bekijken hoe de verschillende onderdelen eruit zien. De heer Schilperoort oppert om een soort beslisboom te maken om te voorkomen dat men tijdens de discussie steeds in allerlei details zal verzanden. Daar wordt volgens de heer Van de Hoef inmiddels ook al aan gewerkt en ook hij denkt dat een samenvattend overzicht nodig is.

De heer Weusthuis wijst erop dat er producten voorliggen van drie werkgroepen te weten van Nabestaandenpensioen, Arbeidsongeschiktheidspensioen en Premiepensioen-uitwerking/samenwerking. Aangaande het AOP wordt in het betreffende stuk geconcludeerd dat Defensie (bijzondere regelingen) dat al doet en ook moet blijven doen en daarmee is spreker het eens. Dit ligt bij het pensioenverhaal echter anders: spreker heeft in de TW gezegd een analyse op basis van een blijvend hoog alternatief te missen. Er is nu door het ABP een analyse gemaakt op basis van geleidelijk herstel. Spreker heeft hierover gezegd dat het eerste dat hij van zijn leden te horen zal krijgen als hij een presentatie geeft over het nieuwe systeem dan zal zijn dat hij uitgaat van een verkeerd scenario onder verwijzing naar het gegeven dat men in een oorlog zit in de Oekraïne die nog jarenlang de ontstane hoge inflatie zal blijven voeden. Van een geleidelijk herstel zal daarom geen sprake zijn, wel van een blijvend hoog inflatieniveau bij een laag financieel waardeniveau (gemiddeld rendement van aandelen en rentes). Dit wordt helemaal niet genoemd en is ook niet ter discussie gesteld in de Pensioenkamer. Spreker wil dat Defensie hier alsnog op ingaat. Mevrouw Grondhuis merkt op dat hiervoor wel eerst de contouren van de regeling nodig zijn. Daarna kan er een aantal scenario's worden gemaakt waaronder een sombere variant. Verder zijn er allemaal oude scenario's die moeten worden herijkt. Ook zal gebruik worden gemaakt van wat er in de commissie parameters aan nieuwe scenario's wordt opgeleverd. Dit is zeker al als actiepoint genoteerd maar kon nog niet worden uitgevoerd.

De heer Weusthuis vervolgt dat er ook nog de werkgroep nabestaandenpensioen is en dat daarin is gezegd dat de militairen budgetneutraal over kunnen gaan met 49 procent van het inkomen en de burgers met 36 procent. Ook heeft spreker geconstateerd dat de Pensioenkamer in de analyse heeft gevraagd naar de samenloop van een Anw-overbruggingspensioen. Het gaat om een pensioen waarbij een percentage van het inkomen wordt gegeven en de heer Weusthuis denkt dat dit vooral voor de lagere inkomens belangrijk is. Ook die analyse wil spreker graag zien. Het gaat hierbij om het Anw-overbruggingspensioen en een normaal NP. Een normaal NP is levenslang en een Anw-overbruggingspensioen loopt vanaf het overlijden van de militair tot aan het bereiken van de AOW-leeftijd door de partner. Als men burger is dan is het pensioen 36 procent en dan gaat het inkomen er volgens spreker wel erg hard op achteruit. Als daar een Anw-jaarpensioen aan wordt toegevoegd dan is dat gebaseerd op een niet-bestaande Anw omdat de weduwe of weduwnaar werkt. Bij de combinatie wordt een pensioen verkregen dat haalbaar is. Bovendien is er geen sprake van een medische keuring, de ASR vervalt (ingewikkelde Anw-jaarverzekeringen) en men zit gewoon in de pensioenregeling. Ook hoeft het niet per se voor iedereen verplicht te zijn, men kan ook kiezen. Spreker

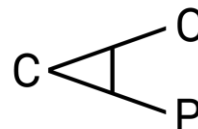

wil graag ook hiervan een analyse zien. En als ervoor wordt gekozen om de militairen een hoger pensioenpercentage te geven dan de burger dan is dat enkel mogelijk als er voor de militair een aparte pensioenregeling is zoals ook nu het geval is. Als Defensie echter in het geheel van de ABP-pensioenen wordt opgeslokt dan is men gebonden aan de percentages voor de burgers en is een andere combinatie van pensioenen dan die voor de burgers niet meer mogelijk. De heer Van Hulsen merkt naar aanleiding van het betoog van de heer Weusthuis het volgende op. Uiteindelijk leidt alles tot een totaalafweging en de heer Weusthuis heeft nu het accent -terecht- op het NP gelegd. Tegelijkertijd moeten de ontwikkelingen rond het OP echter ook worden betrokken bij de discussie. De effecten die de heer Weusthuis schetst zullen daarbij worden uitgevlakt. Los daarvan wijst spreker op de set die de centrales nu hebben ontvangen, in de Pensioenkamer wordt momenteel daarentegen gesproken over sectorale aanvullende regelingen. De heer Weusthuis gaf aldus spreker aan dat mensen bij de Anw konden kiezen en hij vraagt zich af hoe hij dit moet zien. Het kan zijn dat partijen als sector vinden dat de Anw een sectorale regeling moet zijn waar iedereen de prijs voor betaalt en waar iedereen dan ook verplicht aan deelneemt. De andere mogelijkheid is dat wordt overeengekomen dat een voorziening in de pensioenregeling wordt ingebouwd voor een Anw-compensatie waarbij de vrijheid bestaat om daar wel of niet aan mee te doen. De heer Weusthuis zegt hierop vanuit persoonlijk perspectief een voorkeur te hebben voor een verplichting zodat er een lage premie geldt. De heer Van Hulsen zegt dat partijen wat lastig zitten daar waar het gaat om de maximale premie in vergelijking met de premiebasis en wat dan beschikbaar is voor de aanvullende regeling. Als de basispremie bijvoorbeeld op 28 procent wordt vastgesteld dan resteert 2 procent ruimte en als dan allerlei aanvullende regelingen met betrekking tot invaliditeit en dergelijke van moeten worden bekostigd blijft er volgens spreker niet veel over voor de Anw-compensatie. Als op een substantieel lager premieniveau zou worden uitgekomen -bijvoorbeeld 24 procent- dan heeft dat effect op de basisregeling en blijft er meer ruimte over om in de aanvullende sfeer extra voorzieningen te treffen. Volgens de heer Weusthuis heeft de heer Van Hulsen het nu echter over het nabestaandenpensioen *na* de pensioendatum aangezien *dat* onder de 30 procent valt. Dat geldt echter niet voor de situatie *voor* de pensioendatum en daar doelde spreker op.

De voorzitter informeert of de heer Van Hulsen nog behoefte heeft aan aanvullende analyses. De heer Van Hulsen antwoordt dat dit niet zo is, mede omdat hij vanuit zijn deelname aan de Pensioenkamer al over extra informatie beschikt. Het lijkt spreker in elk geval zeer gewenst om een overzicht te maken met bijvoorbeeld een beslisboom. Wel wil hij er in algemene zin voor waarschuwen dat er geen beslissingen moeten worden genomen die niet terug kunnen worden gedraaid. Er ligt nu wel al iets en op basis daarvan moeten partijen verder gaan praten. Als partijen op het punt aankomen dat zij een totaalpakket hebben gevormd waarbij alles helder is lijkt het spreker wenselijk dat er nog eventuele verschuivingen kunnen worden aangebracht. De voorzitter vergelijkt een dergelijke aanpak met het aanhouden van een zekere werkhypothese zoals die ook door de Pensioenkamer wordt gehanteerd.

Partijen denken dat dit een goede aanpak kan zijn waarbij de verschillende scenario's nog eens over de uitkomst kunnen worden gelegd om te bezien in welke effecten dat nog kan resulteren. Uiteindelijk moet het totaalpakket natuurlijk ook nog aan de verschillende achterbannen worden voorgelegd. Duidelijk is dat vandaag zeker nog geen beslissingen zullen worden genomen.

De voorzitter informeert of de heer Hop nog zaken mist aangaande de analyses. De heer Hop antwoordt dat er nog een beslippunt ligt aangaande de actualisatie van het stelsel van de bijzondere regelingen. Het ging over het beslippunt om in gezamenlijkheid onderzoek te laten doen naar het actualiseren van deze bijzondere regelingen. Spreker vraagt zich af wie dit onderzoek dan moet gaan doen en of partijen ook gezamenlijk een opdracht zullen formuleren. De heer Van de Hoef geeft aan dat Defensie dit heeft gesignaleerd als paralleltraject. Er moet nu ten behoeve van het NPC actie worden ondernomen omdat er veranderingen op zullen treden in de ABP-pensioenregeling die ook gevolgen hebben voor de bijzondere regelingen van Defensie. Dit wordt in de analyses ook geadresseerd. Daarnaast is bij het bestuderen van de verschillende regelingen gesignaleerd dat deze moeten worden geactualiseerd. Spreker is het met de heer Hop eens dat ook dit een belangrijk actiepunt is en partijen hebben al afgesproken dat ook dit traject moet worden opgepakt; dit is echter geen direct gevolg van de invoering van het NPC. De heer Hop antwoordt dat wel is opgeschreven dat deze actualisering voor nu buiten de scope valt. Het gaat echter wel om een onderzoek naar de elementen van de bijzondere regelingen die door de komst van het nieuwe pensioenstelsel worden geraakt en mogelijk moeten worden aangepast. Daarom vindt spreker dat dit element wel in

onderlinge samenhang moet worden bekeken. Hij is van mening dat het actiepunt daarom niet het in gezamenlijkheid doen van onderzoek is gelegen maar in het in gezamenlijkheid *laten* doen van onderzoek. Het lijkt hem verstandig om dit goed te adresseren. De heer Van Hulsen heeft de stellige indruk dat partijen doende zijn om het element dat de heer Hop nog mist vorm te geven. Inmiddels is in de WG PA hiervoor de basis gepresenteerd en het gegeven dat het door de heer Hop genoemde element daar bovenop komt en een goede aansluiting moet krijgen ziet spreker als iets dat in de volgende fase van het proces moet worden gerealiseerd. En ook het door de heer Van de Hoef genoemde achterstallige onderhoud moet een plek krijgen in het proces. De heer Van de Hoef preciseert dat hij met paralleltraject doelde op bepaalde zijtrajecten die gaan over het actualiseren van het grote voorzieningenstelsel. Dit betreft een separaat traject dat niet direct voortvloeit uit het NPC maar dat wel op enig moment ook moet worden opgepakt. Als er een wens is om dit snel te doen zullen partijen daarover gezamenlijk een beslissing moeten nemen. De voorzitter voegt hier, teneinde de vraag van de heer Hop te beantwoorden, aan toe dat dan ook gezamenlijk zal worden beslist door *wie* het onderzoek zal worden gedaan. De heer Schilperoort ziet wel een verschil tussen het laten doen van een onderzoek naar wat allemaal nodig is en het parallel oplopen van elementen die mogelijk geraakt worden doordat partijen bepaalde keuzes maken, want dat laatste gaat sowieso leiden tot een aantal aanpassingen. Voor de invulling van het onderzoek zouden volgens spreker best andere mensen kunnen worden benaderd die eens helemaal uit gaan zoeken wat er allemaal in het kader van achterstallig onderhoud moet worden opgelost en aangepast. Spreker is bereid om hiervoor iemand vanuit de ACOP in te zetten die bijvoorbeeld in een technisch werkverband kan deelnemen en dat parallel op te laten lopen met het traject dat in de WG PA wordt doorlopen.

pm De voorzitter vat de bespreking samen:

- Er wordt een soort beslisboom gemaakt om daarmee overzicht te scheppen in het proces. Hierin moet komen te staan wat er wanneer moet worden beslist, hoe de beslisboom eruit moet zien en welke stukken daarbij horen.
- Er wordt op korte termijn een sessie met de centrales belegd over het element begrotingsgefinancierde pensioenen. Hierbij gaat het om de vraag hoe dit financieel moet worden aangelopen en op welke wijze partijen elkaar hierbij kunnen helpen.
- Er komt een aanvulling van Defensie op de analyse van het onderdeel nabestaandenpensioen.
- Er zal los van het NPC-traject een algehele opschoonactie voor de bijzondere regelingen Defensie worden georganiseerd.

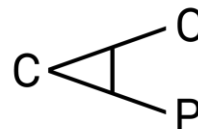
Agendapunt 4: Aanbestedingsproces ANW (PA/22.0663 + 3 bijlagen)

De heer Van den Heuvel licht toe dat vorig jaar is geconcludeerd dat een ANW-hiaatpensioenregeling zal worden aanbesteed. Er is in oktober een brief gestuurd met een eerste opzet en vragen. Deze is door Defensie in de markt uitgezet, waarna een marktconsultatie is opgestart. Echter, omdat er twee producten worden uitgevraagd -een tweede pijler- en een derde pijlerproduct- heeft Inkoop aangegeven dat zij geen twee producten kunnen aanbesteden als er maar één product gekozen wordt. Dit betekent dat er vooraf een keuze gemaakt moet worden. De uitkomsten van de marktconsultatie, die begin december zal zijn afgerond, worden dan met de centrales gedeeld. Hierna gaat de daadwerkelijke aanbesteding van start.

pm

De heer Van Hulsen had het beeld dat de centrales nog inspraak zouden hebben voordat de marktconsultatie uitgezet wordt. Mevrouw De Haan legt uit dat het punt om die reden vandaag weer op de agenda staat, want hoewel partijen in een TS de inhoud van de mogelijke aanbesteding hebben afgestemd, heeft Inkoop zoals gezegd een stokje gestoken voor de aanbesteding. Daarna is met de eerder voorbereide inhoud ten behoeve van de aanbesteding de marktconsultatie direct gestart. Er is nog geen beslissing genomen, er wordt afgewacht waar de marktpartijen mee komen en welke partijen mee willen doen. De heer Van Hulsen zegt in de stukken het militair risico te missen, waarop mevrouw De Haan aangeeft dat het militair risico niet is uitgevraagd. In de TS is eerder namelijk gezamenlijk daartoe besloten.

De heer Van Leeuwen informeert welke invloed de consultatie heeft op de bestaande regeling, die zover hij weet zou aflopen. De heer Van den Heuvel geeft aan dat de bestaande regeling doorloopt totdat partijen deze opzeggen, met een opzegtermijn van 3 maanden. De heer Van Leeuwen vraagt voor de volledigheid of ook het werkgeversdeel voor de premie tot die tijd ongewijzigd blijft, waarop de voorzitter bevestigend antwoordt.

PAUZE 14.35 – 14.50

Agendapunt 5: Update Pensioen Perspectief Compensatie

De voorzitter zag dat de communicatie over de vooruitbetaling is gestart, wat zij toch best als een mijlpaal beschouwt. Morgen ontvangt het personeel een brief en er is donderdag nog een sessie op PKC, van 13.00-15.00 uur waar men ook hybride bij kan aansluiten. De heer Van Leeuwen informeert of er ook nieuws is omtrent de definitieve regeling, maar dat is niet het geval zo bevestigt de heer Van de Hoef.

Mevrouw De Haan licht ten aanzien van het delen van modellen via het scherm toe dat deze in Defensie-systemen worden gemaakt en vanwege de beveiliging daarom lastig te delen zijn. De heer Hop zegt verrast te zijn over de uitnodiging, gezien hij niet op de hoogte was en het vervelend vindt als hybride deelname niet mogelijk is. De voorzitter zegt dat hybride deelname wel mogelijk is, alleen het model kan niet gedeeld worden in verband met de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens die het bevat.

Agendapunt 6: Wijzigingsvoorstellen pensioenreglementswijzigingen militairen 1 januari 2023 (PA/22.0662 + 1 bijlage)

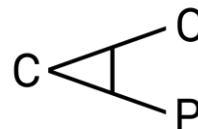
De voorzitter heeft bij de start van de vergadering aangegeven dat er een nieuw document is gestuurd, het betreft PA/22.0689, waarmee een kleine wijziging op het eerder verstuurd stuk wordt gedaan. Mevrouw De Haan licht toe dat de enige wijziging die in het nieuwe stuk heeft plaatsgevonden is dat de eerdere wijziging over 'samenwonend zijn' is ingetrokken en de oude definitie er staat (H.3.5 op pagina 3 betreffende partnerpensioen). De heer Van Hulsen heeft hertegen geen bezwaar, maar had het idee dat de discussie die aanleiding gaf voor de vertraging erover ging dat het ABP moet instemmen. Er was volgens hem een soort verplichte instemming noodzakelijk van het ABP.

Het ABP is via MST aanwezig om een toelichting te geven. De heren Braun en Gelissen stellen zich voor.

De heer Van Hulsen schetst dat de initiële stukken zowel naar het SOD als de Pensioenkamer zijn gestuurd en één van de discussiepunten in de Pensioenkamer was dat het ABP moet instemmen. Daar is kritiek op gekomen en vervolgens is er een technische werkgroep van de PK mee verder gegaan. Spreker is daar echter niet bij geweest dus hij weet niet wat er besproken en besloten is maar ziet de betreffende passage nog steeds in dit nieuwe stuk staan. Spreker vraagt of de discussie nu weg is, of dat het ABP wellicht iets vergeten is. De heer Gelissen zegt dat het toestemmingsvereiste in de Pensioenwet staat en daarvan dus gewoon een nadere duiding is.

De heer Schilperoort vraagt of het een fout is dat er staat dat in de notitie alleen de wijzigingen zijn opgenomen voor de middelloonregeling van de burgers. De heer Braun bevestigt dat hier een fout in is geslopen en maakt verontschuldiging. Dit vindt de heer Schilperoort op zich niet erg maar hij wil weten of het de wijzigingen van het militaire reglement of het burgerreglement zijn, waarop de heer Braun aangeeft dat het de wijzigingen van het militaire reglement betreffen, maar deze komen overeen met de wijzigingen voor het burgerreglement.

De tweede vraag van de heer Schilperoort betreft het instemmen, dat meerdere keren genoemd wordt. Met name in het hoofdstuk 4.5 vindt spreker het ingewikkeld wanneer een rechter de scheiding uitspreekt en het ABP er dan niet mee in zou stemmen. Bij de andere situaties ligt er geen rechterlijke uitspraak maar vooral bij scheiding vindt hij dit lastig. De heer Braun zegt dat er voor uniformiteit is gekozen en het ABP altijd meewerkt. Het instemmen vloeit gewoon voort uit de wet maar het ABP maakt er geen gebruik van. De voorzitter wil om het beter te begrijpen graag weten wat de Pensioenwet hier dan precies over bepaalt. De heer Gelissen geeft aan dat artikel 57 lid 4 Pensioenwet bepaalt dat de scheidingsovereenkomst slechts geldig is indien de pensioenuitvoerder zich bereid heeft verklaard hiermee in te stemmen. Dat is duidelijk opgenomen in het reglement; als dat niet zou worden opgenomen is het minder duidelijk maar de wet gaat boven het reglement dus is het toestemmingsvereiste er dan ook gewoon. In de praktijk is het zo dat het ABP er in beginsel geen gebruik van maakt, in theorie is er de mogelijkheid om in het geval van een leeftijdsverschil van bijvoorbeeld 40 jaar te kiezen voor een herrekening. Mevrouw De Haan vraagt verdere verduidelijking. Er wordt gezegd dat het ABP geen gebruik maakt van het instemmingsvereiste maar eigenlijk gebeurt dat dus wel in de vorm van altijd positief instemmen tenzij er een groot leeftijdsverschil is. Dit wordt door de heer

Gelissen bevestigt die aangeeft dat in uitzonderlijke gevallen gekozen kan worden om een actuariële herrekening te doen. Dit is precies wat de heer Schilperoort ingewikkeld vindt want het betekent dat de afspraken die in een scheidingscontract zijn gemaakt en geaccordeerd zijn door een rechter door het ABP terzijde geschoven kunnen worden.

De heer Van Hulsen vraagt of het ABP een beleid heeft om te bepalen wat een uitzonderlijk geval kwalificeert, hoe groot het leeftijdsverschil dan moet zijn. De heer Gelissen zegt dat het ABP in principe altijd meewerkt en de bepaling er meer in staat om het reglement in overeenstemming met de wet te maken dan dat er echt gebruik van wordt gemaakt. De heer Schilperoort betwijfelt of het zo in overeenstemming met de wet is en heeft de wetstekst, met name art. 57 lid 4, erbij gepakt. Volgens spreker gaat deze erover dat de pensioenuitvoerder bereid moet zijn een eventueel uit de overeenkomst voortvloeiende wijziging van het risico te dekken en dat is iets anders dan instemmen met de keuze die ex-partners in de scheiding hebben gemaakt. Volgens de heer Gelissen komt dit echter op hetzelfde neer maar daar is de heer Schilperoort het niet mee eens. De tekst luidt nu als volgt: "Uw ex-partner krijgt geen partnerpensioen als u met uw ex-partner schriftelijk heeft vastgelegd dat uw ex-partner geen partnerpensioen krijgt en wij hiermee ingestemd hebben." Er staat dus dat het ABP moet instemmen met de afspraak dat de ex-partner geen partnerpensioen krijgt en dat vindt hij echt iets anders dan wat er in de Pensioenwet staat want er is hierbij helemaal geen financieel risico. De heer Gelissen licht toe dat wanneer de ex-partner afziet, het financiële risico erin bestaat dat de huidige partner een hoger nabestaandenpensioen krijgt. De heer Schilperoort wijst erop dat dit niet gaat om een nieuwe partner maar om de ex-partner en de afspraken die de ex-partners met elkaar maken. Hier zou het ABP naar zijn mening niet mee hoeven instemmen.

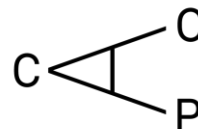
Vastgesteld wordt dat het ABP doelt op het financiële risico ten aanzien van aanspraken van een nieuwe partner en dat het ABP ten aanzien van de afspraken die ex-partners onderling maken -al dan niet bekrachtigd door een rechter- geen beslissingsbevoegdheid kent. Zolang er geen nieuwe partner in beeld is, is er geen enkel financieel risico en wordt het gedeelte partnerpensioen aan het pensioen van deelnemer toegevoegd. Hoewel het ABP er nog geen gebruik van heeft hoeven maken, kan een actuariële herrekening in uitzonderlijke gevallen gewenst zijn. Dat speelt echter pas op het moment dat een nieuwe partner in beeld is en dient in het reglement duidelijker te worden beschreven. Afgesproken wordt dat het ABP de tekst aanpast, met name in hoofdstuk 4.5 en 4.6. Mevrouw De Haan zal na de vergadering van de Pensioenkamer komende donderdag contact opnemen met de ABP-vertegenwoordigers voor verdere afstemming. De heer Gelissen wijst erop dat de stukken uiterlijk 20-12-2022 bij BZK moeten zijn aangeleverd. De centrales geven aan los van voornoemde discussie geen opmerkingen ten aanzien van de tekst te hebben.

Agendapunt 7: Evaluatie bezwaaroptie waardeoverdracht kleine pensioenen voor reservisten (PA/21.0019 + 1 bijlage, PA/22.0242 + 1 bijlage, PA/22.0288)

De heer Weusthuis licht toe dat de CMHF een brief heeft gestuurd vanwege het bezwaar tegen de automatische waardeoverdracht van de kleine pensioenen voor reservisten. De voorzitter geeft aan dat dat voor de reservisten niet geldt, er wordt in ieder geval geen automatische waardeoverdracht gedaan. Mevrouw De Haan vult aan dat de reservisten in de militaire pensioenregeling pensioen opbouwen en van een automatische waardeoverdracht is op dit moment geen sprake. De heer Van Leeuwen is verheugd en geeft aan dat de bezwaren die de reservisten hebben in een later stadium in het brede gesprek worden betrokken maar nu dan niet verder besproken hoeven worden.

De heer Braun licht toe dat als de reservist 3 maanden niet is opgekomen een stopbrief wordt gestuurd en na 11 maanden niet te zijn opgekomen vallen de reservisten in de doelgroep voor overdracht. Mevrouw De Haan benadrukt dat er nog niet is ingestemd met het schrappen van de bezwaaroptie, dus tot die tijd is automatische overdracht niet aan de orde.

De voorzitter vraagt of het nodig is dat de stopbrieven met dergelijke hoge frequentie worden verstuurd, waarop de heer Braun aangeeft dat dit een wettelijke verplichting betreft. Als iemand langer dan 3 maanden geen pensioenopbouw heeft wordt hij of zij gewezen deelnemer en is ABP wettelijk verplicht om de stopbrief te versturen. De heer Weusthuis vraagt of het mogelijk is om het kleine reservistenpensioen te verbijzonderen, waarop de heer Gelissen aangeeft dat een uitvoeringstoets dat zal kunnen uitwijzen. De heer Van Hulsen meent dat die variant

uitvoeringstechnisch gezien ook veel werk zal kunnen schelen als het gaat om voornoemd euvel van het om de haverklap moeten sturen van stop- en welkombrieven.

Agendapunt 8: Premieprognose 2023 (PA/22.0243 + 2 bijlagen)

De voorzitter geeft het woord aan de heer Hop, die refereert aan de brief met betrekking tot de premieprognose die Defensie in april stuurde. De vraag van de CCOOP betreft de eventuele premieopslag die afhangt van de beleidsdekkingsgraad van eind oktober. Deze was eind september 116,4%. Spreker informeert wat de prognose is als de beleidsdekkingsgraad eind oktober bijvoorbeeld 118% is. De voorzitter zegt dat Defensie dit nog te horen krijgt.

De heer Van Hulsen is blij dat de informatie gewisseld is maar wat hem betreft is het geen overlegstuk. ABP heeft de bevoegdheid om de premie vast te stellen, het indexatiepercentage (of juist het ontbreken daarvan) te bepalen en beleggen in obligaties en aandelen. Premievaststelling gebeurt aan het einde van het jaar op basis van een set gegevens. De premieprognose is ooit in het leven geroepen omdat werkgevers graag tijdig geïnformeerd wilden worden in verband met planning en bedrijfsvoering. Sociale partners gaan niet over premies, noch over indexatie dus wat hem betreft is dit geen punt van overleg. De heer Schilperoort vult aan dat het pas een overlegstuk zou zijn als de werkgever op basis van de premieprognose wijzigingen van de regeling zou hebben voorgenomen.

Wat de heer Van Leeuwen betreft staat het punt op de agenda omdat het hem wel wenselijk lijkt dat als de beleidsdekkingsgraad hoog genoeg is, de opslag eraf gaat. Sociale partners gaan daar inderdaad niet over maar er kan samen met de Pensioenkamer wel een verzoek bij ABP worden ingediend. De defensiepopulatie heeft daar in ieder geval wel een belang bij. Mevrouw De Haan stelt dat het te laat is om dat nu nog te doen, waarop de heer Van Leeuwen aangeeft dat dat precies de reden is waarom hij het punt voor een eerdere vergadering had geagendeerd. Hij hoopt dat het ABP hier nu wellicht zelf toe besluit omdat de beleidsdekkingsgraad hoog genoeg lijkt om de risico-opslag te verlagen.

De heer Van Hulsen memoreert dat ABP de opslag heeft geïntroduceerd om in stand te houden zolang de beleidsdekkingsgraad onder de 110% ligt. Inmiddels zitten ze daar nu royaal boven dus logischerwijs zou de premieopslag er dan af gaan. Aan de andere kant zal er een potentieel erg hoog indexatiepercentage worden vastgesteld, wat weer consequenties heeft voor de dekkingsgraad. Als deze daardoor onder de 110% dreigt te komen, is het voor de hand liggende instrument om niet volledig te indexeren zodat de beleidsdekkingsgraad boven de 110% blijft. Maar als ze dat toch niet doen, kan de dekkingsgraad onder de 110% uitkomen wat betekent dat de opslag gehandhaafd kan worden.

Agendapunt 9: Eindloonbevorderingen met terugwerkende kracht (PA/21.0072)

Volgens de heer Van Leeuwen is er nog een bepaalde categorie die in zijn bewoordingen tussen wal en schip valt, namelijk degenen niet in eindloon afhandeling en ook niet in pensioencompensatie. Om er een goede discussie over te voeren is het nodig om meer informatie te hebben over het aantal medewerkers die dit betreft en of er groepen in te duiden zijn. Er is nog geen reactie van Defensie ontvangen maar het moet op niet erg lange termijn opgelost worden want op een gegeven moment moet er gestuit worden. Ook betrokkenen zelf zullen op een gegeven moment juridisch iets moeten gaan doen om hun rechten veilig te stellen en dat wil spreker eigenlijk voorkomen.

De voorzitter reageert dat Defensie in ieder geval wel de aantallen in kaart heeft gebracht:

Bevorderingen:

Manschappen en korporaals: 385

Onderofficieren: 174

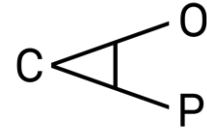
Onderofficier naar officier: 67

Officieren: 52

Totaal: 678

Periodieken: 16

Georganiseerd overleg sector Defensie Werkgroep Postactieven

De heer Van Leeuwen waardeert dat deze cijfers geboden worden. Partijen dienen nu te bepalen hoe de discussie gevoerd zal worden en spreker is benieuwd welke gedachten de anderen erover hebben. Hij geeft zelf de voorkeur om met een technische sessie te starten, dat hoeft niet op hele korte termijn maar op een gegeven moment moet deze discussie wel gevoerd worden want anders dienen er zoals gezegd stuitingsbrieven te worden verstuurd. Desgevraagd door de voorzitter geeft de heer Van Leeuwen aan dat januari 2023 vroeg genoeg is, de voorzitter neemt dit mee in de planning. De heer Van Leeuwen verzoekt de getallen op papier te zetten en aan de werkgroep te sturen.

Agendapunt 10: Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

Agendapunt 10: Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering om 16.05 uur.